Ympäristöluvituksen sujuvuus investoinneissa vihreään siirtymään

Lupamenettelyjen kokonaiskäsittelyajat ja mahdollisuudet niiden lyhentämiseen

Mikko Attila, Suomen ympäristökeskus

Ympäristövaliokunta 5.4.2022

SYKE

Lupamenettelyt ja niiden kesto

- vihreän siirtymän hankkeet hyvin erityyppisiä > monenlaisia lupia
  - hankkeet saattavat edellyttää myös YVAn
- hitaimmat lupamenettelyt yleensä ympäristölupa (AVI) ja kaivoslupa (Tukes)
- uusiutuvista lähteistä olevan energian käytön edistämisestä annetussa ns. RED II -direktiivissä enimmäiskäsittelyajat 1–2 vuotta (poikkeus 2–3 v)
- AVI käsittelee merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden ympäristöluvat (+ vesilain mukaiset luvat)
  - investointihankkeiden tavoitekäsittelyaika 10 kk (mediaani)
  - kaikkien y-lupapäätösten käsittelyaika 2018–2020: 13,2–15,1 kk (keskiarvo), 9,0–9,9 kk (mediaani)
  - investointihankkeiden pisimmät käsittelyajat metsä- ja kaivannaisteollisuudessa, turvetuotannossa, kalankasvatuksessa ja jätevedenpuhdistamoilla

SYKE

Käsittelyaikojen lyhentämismahdollisuudet

- ympäristölupamenettelyä sujuvoitettu jo vuosia (lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyt)
  - ei saisi heikentää haitankärsijöiden vaikuttamismahdollisuuksia eikä ympäristönsuojelun tasoa
  - hakemusten laatu
- jos käsittelyajoista säädettäisiin EU:ssa, tulisi huomioida kansalliset erityispiirteet
- kansalliset keinot
  - sääntely: käsittelyajan arviointi ja tiedottaminen, enimmäiskäsittelyajat, laskemissäännöt, poikkeamismahdollisuudet, seuraukset ylityksistä > osa hankkeista laajoja ja monimutkaisia
  - muut keinot: ohjauksen ja toimintamallien kehittäminen, viranomaisten erikoistuminen toimialoittain, ennakkoneuvonnan vahvistaminen, sähköisten asiointipalvelujen edelleen kehittäminen
- jos toimintoja siirretään ympäristöluvasta kevyempiin menettelyihin, haitankärsijöiden asema ja ys-taso saattavat vaarantua samalla kun viranomaisresurssit painottuvat työläämpään jälkivalvontaan

SYKE

Kiitos!

mikko.attila@syke.fi

0295 251 077